

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.613/2021/4.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű

felperes2 (cím1) II. rendű

A felperesek képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím3)

Az alperes képviselője:

Dr. Varga Roland Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Varga Roland ügyvéd)

A per tárgya:

személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

Az I-II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.804/2020/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 19.P.22.020/2019/18.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I-II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül személyenként fizessenek meg az alperesnek 15.240 (tizenötezer-kettőszáznegyven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 140.000 (száznegyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetékből az I-II. rendű felperesek személyenként 70.000 (hetvenezer) forintot kötelesek az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek házastársak, a II. rendű felperes 2018-2019-ben a név elnöke volt. A felperesek 2016-ban tartott esküvőjükre és az azt követő lakodalomra a családtagjaikat és a barátait hívták meg. Az eseményről az I. rendű felperes felkérésére a név1 készített kép- és videófelvevételeket. Az alperes által üzemeltetett internetes oldalon 2019. január 20-án „Náci karlendítéssel pózolt esküvői fotózásán a név elnökének felesége” címmel jelent meg cikk, amelyben az alperes közzétett egy videófelvevételt (a továbbiakban: képfelvétel), valamint a hírműsoraiban azt több alkalommal is lejátszotta. A felvételek jelenleg is elérhetőek az interneten.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[2] A felperesek keresetükben a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Mvtv.) 1. §-a, a 8. § (2) bekezdése, a 12. § a) és c) pontja, a 13. § (1) bekezdése, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. § (1)-(3) bekezdései és a 2:52. § (1) és (3) bekezdése alapján annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette a magánélet tiszteletben tartásához való jogukat azzal, hogy a cikkben, illetve a név2 2019. január 20-án sugárzott hírműsoraiban az esküvőjükéről, a lakodalmukról, illetve annak előkészületeiről készített képfelvevételt nyilvánosságra hozta. Kérték az alperes kötelezését elégtétel adására, a jogsértésért sajnálkozása kifejezésére és személyenként 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott a név (a továbbiakban: Párt) történetére, önmeghatározására és arra a folyamatra, amelyben a II. rendű felperes egy néppártosított, a nacionalizmus mérsékeltbb vonalát képviselő párt elnöke lett 2018-ban. Álláspontja szerint a náci karlendítés és a hozzá kapcsolódó történelmi, emberiességi, társadalmi és egyéb körülmények köztudomású tények, a kézmozdulat a hitleri Németországban üdvözlést, tisztelgést jelentett, a rendszer támogatásának kifejezését. Az I. rendű felperes ezt a kézmozdulatot használta az esküvőjén, amellyel kifejezte, hogy hisz a nemzetiszocialista eszmékben, azt a rendszert támogatja, üdvözli. Álláspontja szerint ebből a

tényből okszerűen vonható le az a következtetés, hogy noha a Párt világnézete megváltozott, a II. rendű felperes által 2018. évtől elnökként vezetett párt vezetősége továbbra is a radikális irányvonalat tartja meghatározónak. A képfelvétel alapján ugyanis az is megállapítható, hogy a II. rendű felperes az I. rendű felperes kézmozdulatát nem akadályozta, az ellen nem emelt szót, ráutaló magatartással kifejezte az egyetértését.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a név2 internetes oldalon 2019. január 20-án „Náci karlendítéssel pózolt az esküvői fotózásán a név elnökének felesége” címmel megjelent cikkben, illetve a név2 2019. január 20-án sugárzott hírműsoraiban az esküvőjükről, lakodalmukról, illetve annak előkészületeiről készített felvételeket nyilvánosságra hozta, megsértette a felperesek magánélet tiszteletben tartásához fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest elégtétel adására, bocsánatkérésre és személyenként 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[5] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a magánülethez való jog csak a feltétlenül szükséges mértékben és az elérni kívánt céllal arányosan korlátozható, azonban lényegi vonása, hogy az egyén akarata ellenére mások azt ne sérthessék meg.

[6] Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az I. rendű felperes nem, míg a II. rendű felperes ugyan közszereplő, azonban mivel az esküvője nem kapcsolódik a közéleti szerepvállalásához, ezért e vonatkozásban neki sincs fokozott tűrési kötelezettsége. A közszereplőről készült fénykép nyilvánosságra hozatala ugyanis csak az érintett hozzájárulásával tekinthető jogszerűnek, amennyiben az nem az érintett közszerepléseivel összefüggésben és közéleti megnyilvánulásai által meghatározott keretek között történt. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a közszereplők esetében is szükséges a magánszféra, a magánélet, a magánlakás, a magánbeszélgetés, a magánlevelezés, az otthon, a család feltétlen védelmének biztosítása annak elkerülése érdekében, hogy az egyéni létbe vetett bizalom – amely nélkül a személyiség szabad kibontakozása, fejlődése elképzelhetetlen – ne rendüljön meg. A házasság és az esküvő a házasuló felek abszolút védett, intim szférájához tartozó esemény, amelybe az alperes jogellenesen hatolt be azzal, hogy a felperesek esküvőjén készült képfelvételt – a felperesek tudta és hozzájárulása nélkül – a nagy nyilvánosság elé tárta. Az elsőfokú bíróság a magánélet tiszteletben tartása, illetőleg a szólás és sajtószabadság kollíziójának vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az alperes a képfelvételnek a felperesek hozzájárulása nélküli nyilvánosságra hozatalával megsértette a felperesek magánülethez való jogát.

[7] A sérelemdíj mértékének meghatározásánál a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 266. § (2) bekezdésére utalva köztudomású ténynek tekintette, hogy jelentős mértékű volt az alperes jogsértő magatartásának felperesekre gyakorolt hatása. További szempontként értékelte, hogy a felvételek megszerzésére és nyilvánosságra hozatalára jogszabályt sértve került sor, a felvételek birtokba vétele és felhasználása erőteljesen beleavatkozott a felperesek magánéletébe. Az elsőfokú bíróság azt is figyelembe vette, hogy a felvételek más médiafelületeken is megjelentek, így nem csak az alperes híryanagának következménye volt a felpereseket ért, általuk megfogalmazott valamennyi sérelem.

[8] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta és a teljes keresetet elutasította.

[9] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az elsőfokú bíróság az ügy körülményeit az elbírálandó jogvita szükségtelenül – és nem helyes indokkal – leszűkített tartományában elemezte; a feltárt tényeket nem összességükben, a felperesek keresetében és az alperes ellenkérelmében foglaltak (tények, jogállítások és jogi indokok) együttes figyelembevételével értékelte. Az ügyben felmerült, a jogvita eldöntésének alapjául szolgáló anyagi jogi rendelkezéseket és egyéb szempontokat a jogvita lényegétől elszakadva, formális megközelítéssel alkalmazta. Ennek eredményeként – amikor az egyes alapjogok korlátait felállította – figyelmen kívül hagyta az alperes védekezésének leglényegesebb elemét. Téves jogi álláspontja miatt pedig nem végezte el az általa felhívott versengő alapjogok összemérését.

[10] A másodfokú bíróság – az alperes ellenkérelmének helyes tartalmának figyelembevételével – vizsgálódását és jogi értékelését a magánszférához és a sajtószabadsághoz fűződő jog mellett kiterjesztette egy további aspektusra is: az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének rendelkezését a polgári anyagi jog területén közvetítő Mvtv. tárgyi hatályára. Az alperes ellenkérelmében ugyanis arra hivatkozással kérte mellőzni az Mvtv. rendelkezéseinek az alkalmazását, mert a magánszféra védelmén kívül esőnek tekintette a kifogásolt cselekménysort. E tekintetben pedig nincs jelentősége a „közszerelő” és a „nem közszerelő” személyi kör megkülönböztetésének, mivel az Alaptörvény VI. cikke és az Mvtv. tárgyi hatálya sem terjed ki bármilyen magatartás jogi védelmére. Egyik sem értelmezhető oly módon, hogy felhatalmazást ad bűncselekmény elkövetésére, vagy olyan magatartás tanúsítására, amely ellentétes a nemzetközi joggal, illetve amelyet a nemzeti jog nem támogat.

[11] A másodfokú bíróság megítélése szerint a felperesek keresetének célja olyan magatartás magánjogi védelem alá vonása volt, amely ellentétes az Alaptörvény egyik értelmezési keretét adó Nemzeti hitvallással (különösen a történeti alkotmányunk idegen megszállás miatti felfüggesztésének elvetésével, a nemzetiszocialista bűnök elévülhetetlenségében is megnyilvánuló elvetésével, az önrendelkezés elvesztésének tényével. Az Alaptörvény *R) cikk* (3) bekezdése ugyan elsősorban az Alkotmánybíróság hatáskörét jelentő rendelkezés, annak azonban része a Nemzeti hitvallással és a történeti alkotmány vívmányaival összhangban végzett Alaptörvény-értelmezés is, amely a nemzetiszocialista rendszerrel való erkölcsi-szellemi szembefordulást is magában foglalja. Az Alkotmánybíróság évtizedes gyakorlatára utalva rámutatott, hogy a jogszabályok értelmezése semmiféle totalitárius rendszer dicsőítését nem minősítheti elfogadható magatartásnak [4/2013. (II. 21.) AB határozat, 16/2013. (VI. 20.) AB határozat]. Ilyen cselekmények tanúsításához ugyanis sem a nemzetközi jog (ennek részeként különösen a Párizsban 1947. évi február hó 10. napján kelt békeszerződés becikkelyezése tárgyában elfogadott 1947. évi XVIII. törvény 2. cikk 2. pontja), sem az Alaptörvény nem biztosít jogot.

[12] A magánélet védelmére vonatkozó jog gyakorlása sem valósíthat meg joggal való visszaélést, annak révén nem követelhető a jog által nem védett magatartás védelemben részesítése. Ezzel összefüggésben alakította ki az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: Egyezmény) 17. cikk alkalmazására vonatkozó gyakorlatát. Eszerint az Egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármely állam, csoport vagy személy számára jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az Egyezményben foglalt jogok és szabadságok megsértésére vagy pedig az Egyezményben meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul.

[13] A másodfokú bíróság jogértelmezése értelmében a jogrendszer alapjait tenné tönkre, ha valamely magatartást, amelyet az említett értelmezési elvek alapján a jog tilt vagy elítél, speciális anyagi jogi rendelkezés alapján ennek ellenére is védelemben részesítene. Az elsőfokú bíróság annak ellenére hangsúlyozta túl a magánéleti eseményének „abszolút, maximálisan védett, intim szférájához tartozó” voltát, hogy az eset körülményei másra utaltak. Az Mvtv. 8. § (2) bekezdésének nyitott tényállása alá tartozó események védelmének szintjét esetről-esetre kell meghatározni és az nyilvánvalóan különbözhet aszerint is, hogy a magánélettel kapcsolatban megőrizni kívánt képmás vagy hangfelvétel milyen körülmények között keletkezik. Ezért vizsgálta, hogy a felperesek milyen körben kívánták megőrizni a magánszférájukat.

[14] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy bár a felperesek esküvője és az azt követő lakodalom nem volt nyilvános esemény, azonban megtartására külső helyszínen került sor. A képfelvétel első részét természeti környezetben (egy tágas zöldterületen), a további részét pedig a lakodalmas helyszínen rögzítették. A felperesek megbízásából eljáró televízió készítette a hang- és képanyagot, a „kreatív fotózás”, az esküvő jelentős mozzanatainak a megörökítése a felperesek egyetértésével történt, ezért az nem tekinthető önkényesnek, a magánszférájukat háborítónak. A másodfokú bíróság megítélése szerint az Mvtv. által biztosított védelmet (annak szintjét) másként kell értékelni az otthon négy fala között – ebben az esetben nem kérdőjelezhető meg az intim szféra és a külső háborítás elhárításának igénye –, valamint a jelen ügybeli körülmények között zajló eseménynél. A családi és baráti körben megjelent résztvevők száma alapján a felperesek a magánéleti eseménynek olyan keretet adtak, amely nem volt mentes a külső, harmadik személyek jelenlététől, a nyilvánosságot tehát nem korlátozták teljeskörűen. A meghívottak és az általuk megbízott közreműködők előtt tanúsított magatartásukért az Alaptörvény *O) cikke* szerint viselt felelősség egyik következménye, hogy a mások számára láthatóvá tett, tehát magánéletükből látni engedett, azaz az Mvtv. 8. § (2) bekezdés értelmében önként feltárt cselekvésüket, magatartásukat nem illeti meg feltétlen védelem.

[15] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy amennyiben egy kifejezés (cselekmény) nem tartozik az alapvető jog gyakorlása szabadságának hatókörébe, arra a megnyilvánulásra az alapjog alkotmányos védelme nem terjed ki. Ezért az I. rendű felperes által végrehajtott, az alperes által értelmezett cselekmény akkor sem esik a magánélet védelmének hatálya alá, ha azt valaki családi, baráti körben tanúsítja és a jog a magánszféra keretei között eltűri.

[16] A másodfokú bíróság a személyiségi jogsértés megítélése körében azt is értékelte, hogy a közlés szempontjából a felperesek esküvője csupán a közlés színhelye, mint járulékos körülmény kapott szerepet a híradásban. Hangsúlyozta, hogy az alperes híryanagában néhány képsor erejéig bemutatott felvételek hírértékét nem a „homofób” viccek és fogadtatásuk jelentette, ezért nem választotta és értékelte külön a képfelvételnek a lakodalomból bejátszott, a népszórakoztatására előadott vulgáris stílusú részletét (ismert személy gúnyolása) az I. rendű felperes cselekményének jogi minősítésétől. A felperesek fellebbezési ellenkérelmében sérelmezett egyéb felvételeket (menyasszonytánc, templomi esküvő, fogadás) pedig a perben csatolt képfelvétel nem tartalmazott, amely kizárta azok bármilyen szempontú értékelését.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[17] A jogerős ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérték.

[18] Megsértett jogszabályként a Mvtv.1.§ (2) bekezdését, a 8. § (2) bekezdését, a 12. § a) pontját, a Ptk. 2:44. § (1)–(3) bekezdéseit, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) és c) pontját, a Ptk. 2:52. § (1)–(3) bekezdéseit jelölték meg. Hivatkoztak az Alaptörvény VI. Cikk (1) bekezdésének a megsértésére is.

[19] Felülvizsgálati álláspontjuk szerint másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a magán-és családi élet védelme mint konkuráló alapjogok között a jogalkotó által felállított, és egyértelműen az utóbbi javára kimondott prioritási sorrendet és olyan szempontokat vont az értékelésükbe és összemérésükbe, amelyeknek nem volt helye. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága nem gyakorolható a magánélet sérelmére, ezt a jogalkotó a Ptk. 2:44.§-ának módosításával, a (2)-(3) bekezdések beiktatásával, illetve az Mvtv. szabályainak a megalkotásával is egyértelművé tette. Állították, hogy a családi, baráti körben végrehajtott cselekmények (így az esküvőjük) minden szempontból a magánélet védelmének hatálya alá tartoznak.

[20] Hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú bíróság figyelembe vette „az alperes védekezésének legfőbb elemét”. Érvelésük szerint az I. r. felperes a személyes meghallgatásán megfelelő magyarázatot adott arra (18. sz. jegyzőkönyv 3. oldal), hogy miért tette azokat a karmozdulatokat, amit az alperes, és – a másodfokú bíróság is – tévesen, náci karlendítésként értékelt. Hangsúlyozták, hogy a lakodalmukon és azt megelőzően, az arra való felkészülés során, a képfelvételek készítésekor sem tanúsítottak olyan magatartást, amelyet bármely jogszabály, nemzetközi egyezmény tiltana, vagy elítélne, ellentétes volna az Alaptörvényben megfogalmazott Nemzeti hitvallással. Ezért hiányzik a képfelvétel nyilvánosságra hozatalának a törvényes indoka.

[21] A képfelvétel „az otthon négy fala” közötti eseményen készült, a magánéletének eseményével kapcsolatban még egy közszereplőt is megillet az a jog, hogy abból a külvilággal annyit oszthat csak meg, amennyit akar, ez a jogosultsága nem korlátozható. Hangsúlyozták, hogy a másodfokú bíróság jogszabályt sértve hagyta figyelmen kívül, hogy az I. rendű felperes nem közszereplő. Az ő vonatkozásában fel sem merülhet, hogy bármilyen közérdek fűződne ahhoz, hogy a magánélete bármely mozzanatát a nyilvánosság megismerje, illetve a magánéletének védelméhez fűződő joga bármilyen más alapjoggal versengene.

[22] Azt nem vitatták, hogy a képanyag rögzítése a hozzájárulásukkal történt, azonban állították, hogy nem volt szándékuk annak nyilvánosságra hozatala. Érvelésük szerint a másodfokú bíróság jogértelmezése azt eredményezi, hogy bár a jogalkotó az alaptörvényi és jogszabályi védelmet is biztosítja számukra, a sajtó bármikor, önkényesen beleavatkozhat a magánéletükbe, bármikor hozhat olyan döntést, hogy egy magánéleti eseményt közéleti érintettséggel bírónak beállítva hoz nyilvánosságra.

[23] Érvelésük szerint iratellenesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy egyéb sérelmezett felvételeket (menyasszonytánc, templomi esküvő, fogadás) a perben csatolt videóanyag nem tartalmazott. A csatolt DVD-n láthatók képek a fogadról, amikor az alperes azt is bemondta, hogy név3, a név korábbi elnöke is a vendégük volt, ezt az ő bemutatásával támasztotta alá. A templomi esküvőről is láthatók bevágott képek a menyasszonytáncról (az I. rendű felperes az alperes által szintén említett név4 pártigazgatóval táncol), és az ültető kártyákról. Hivatkoztak arra is, hogy ezeknek a képsoroknak és a hegyoldali sétának sincs ideológiai vonatkozása, csupán szokványos részei egy esküvőnek, illetve lakodalomnak, még indirekt módon sem utalnak közéleti kérdésre. Ezért a képfelvétel nyilvánosságra hozatala sérti a magánélet védelméhez fűződő jogukat. A másodfokú bíróság

ezzel szemben iratellenesen hagyta figyelmen kívül ezek értékelését arra hivatkozással, hogy nem szerepelnek a felvételen. Allították, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével hozta meg a döntését, amely a felülvizsgálati eljárásban lehetőséget ad a bizonyítékok felülmérlegelésére.

[24] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A Kúria előrebocsátja, hogy a felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, a felülvizsgálat a Pp. 406. § (1) és (2) bekezdésében megnevezett jogerős határozatok ellen jogszabálysértésre alapítottan igénybe vehető rendkívüli perorvoslat. A felülvizsgálati kérelemnek a Pp. 413. § (1) bekezdés *a) - e)* pontjában felsorolt tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie.

[26] A felperesek felülvizsgálati kérelmében eljárási szabálysértésre is hivatkoztak (iratellenes megállapítások, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése), ehhez kapcsolódóan azonban megsértett jogszabályhelyet nem jelöltek meg, felülvizsgálati kérelmük indokait ilyen jogszabályhoz kapcsolódóan nem fejtették ki. A felülvizsgálati kérelmük nem tartalmazza a Pp. 413.§ (1) bekezdés *b)* pontjában felsorolt valamennyi kötelező tartalmi kelléket, azt, hogy az állított jogszabálysértés hogyan és miért hatott ki az ügy érdemi eldöntésére. Az a felülvizsgálati hivatkozásuk ugyanis, hogy a felülvizsgálati kérelmében megjelölt anyagi jogi jogszabályokat a másodfokú bíróság nem megfelelően alkalmazta, nem azonos (azonosítható) az állításuk szerinti eljárási szabálysértéssel. E tekintetben a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglaltaknak, ezért a Kúria - az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozattal a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjára is figyelemmel - azt figyelmen kívül hagyta.

[27] A felülvizsgálati kérelem alaptalan a következők szerint.

[28] A felperesek felülvizsgálati kérelme alapján a Kúriának azt kellett megítélnie, hogy a másodfokú bíróság a felperesek magánéletéhez való jogának és az alperes (sajtó) véleménynyilvánítási jogának a kollíziója miatt helyes érdekmérlegeléssel jutott-e arra az eredményre, hogy a felperesek személyiségi jogsértés iránti keresete alaptalan.

[29] A felperesek állítása szerint az Alaptörvény egyértelműen a magánélet védelmét jelöli ki elsődleges alapjognak, amelyet az alperes – a képfelvétel közzétételével – megsértett, mivel a legvédelettebb magánszférájukat hozta nyilvánosságra, ezzel pedig elvonta a magánéleti eseményeik feletti rendelkezési jogukat. A felperesek hivatkozása szerint a képfelvétel nyilvánosságra hozatalával az alperesnek az volt a célja, hogy szándékosan beavatkozzon a politikai küzdelmekbe, illetve a cikk már a 2019. júniusi európai parlamenti választási kampányt szolgálta.

[30] Az alperes ezzel szemben azzal védekezett, hogy az I. rendű felperes a náci karlendítésével és a II. rendű felperes abba belenyugvó magatartásával azt fejezték ki, hogy rokonszenveznek a nemzetiszocialista eszmékkel, azt támogatják, üdvözik. Az alperes ebből arra következtetett, hogy a Párt vezetősége továbbra is a radikális irányvonalat tartja

meghatározónak, vagyis lényegében nem valósult meg a politikai mérséklődésnek a politikai diskurzusban kinyilvánított folyamata. Erről pedig megítélése szerint tájékoztatnia kellett a közvéleményt, hogy a nézőkben megfelelő vélemény alakulhasson ki a Párról, illetve képviselőjéről.

[31] A Kúria kiemeli, hogy a felperesek állításával szemben a magán- és családi körben történt cselekmények nem mindig és minden körülmények között tartoznak a magánélet védelme alá. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével védett, a magánélet védelméhez fűződő jog nem „elsődleges” más alapjoggal, így a IX. cikkel védett alapjoggal szemben sem. A bíróságoknak a magánülethez való jog más, azonos szinten védett jogokkal – elsősorban a szólásszabadsággal és a véleménynyilvánítás szabadságával – való konfliktusának megítélésénél két azonos szinten védett jog gyakorlását kell összemérnie a korlátozás szükségességének és arányosságának szem előtt tartásával.

[32] A felperesek állításával szemben az Mvtv. 2. § (2) bekezdése az Alaptörvénnyel összhangban mondja ki, hogy a magánszféra fokozott védelmét szolgáló alapvető szabályokat törvény állapítja meg. E jog csak más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, a magánülethez való jog lényeges tartalmának és az emberi méltóságnak a tiszteletben tartásával korlátozható.

[33] Az Alkotmánybíróság gyakorlata egységes abban, hogy a közéleti közlésekhez (amikor a megosztott információ a közülethez kapcsolódik) fokozottabb alaptörvényi védelem kapcsolódik {3308/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [28], 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [17],[47]}. Az Alkotmánybíróság iránymutatása szerint a közéleti vita nemcsak a szűkebb értelemben vett politikai vitát jelenti, hanem valamennyi társadalmi jelentőségű kérdés megvitatása is ebbe a körbe sorolandó. A puszta információs érdek (a közvélemény kíváncsisága) nem szolgáltatna alapot az Alaptörvény II. és VI. cikkeinek korlátozására, a demokratikus vita lehetőségének biztosítása viszont igen {26/2019. (VII. 23.) AB határozat, Indokolás [27], [29]}.

[34] A másodfokú bíróság a jogsértés megítélése során – az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontrendszer alapján – helyállóan vonta az értékelés körébe és a Kúria is meghatározó jelentőséget tulajdonított annak, hogy a cikk témája a közéleti vita körébe tartozik: azt mutatja be, hogy a Párt hivatalos kommunikációjával szemben a vezetőség továbbra is támogatja a nemzetiszocialista eszmét. Az alperes a képfelvétel közzétételével ezt a közlést igazolja, mivel azon – az I. rendű felperes tagadásával szemben – egyértelműen látható és beazonosítható a náci karlendítés. E témához szorosan kapcsolódnak az ezt követően bemutatott képek: a lakodalmon a résztvevők szórakoztatását célzó rasszista és homofób viccek, a vendégek között jelenlévő pártvezetők szerepeltetése. A Párt akkori elnöke, név3 és név5 pártszóvivő bemutatása, háttérben a templommal, amely csupán háttérként szolgál, ugyanakkor e képfelvétel is szorosan kapcsolódik a cikk mondanivalójához. A menyasszonytánc közben név4 pártigazgatót jelenítik meg, ezt követi az ültetőkártyák szerepeltetése annak igazolásaként, hogy a II. rendű felperes továbbra is használja a „skinhead” korából ismert „név6” becenevet. A felperesek állításával szemben, a hegyi séta sem önkényesen jelenik meg, mivel aközben kerül sor a cikkben tárgyalt náci karlendítésekre.

[35] Az EJEB is számos döntésében vizsgálta a véleménynyilvánítás szabadságához (10. Cikk) kapcsolódóan a magánszemélyek magánszférájához való jogának (8. cikk) a terjedelmét. Kifejtette, hogy az Egyezmény 10. Cikke nem csak a gondolatot és az információt védi, hanem azt a formát is, amelyekben az megjelenik, így kiterjed a képfelvételek közzétételére is, azaz a véleménynyilvánítás szabadsága magában foglalja azok közzétételét is. (Von Hannover kontra Németország (No.2.), no.40.660/08 és 60.641/08, 2012.

február 7-i ítélet, Von Hannover kontra Németország (No.3.), no.8772/10, 2013. szeptember 19-i ítélet, Verlagsgruppe News GmbH. and Bobi v. Ausztria, 59.631/9, 2012. december 4., [59]). Az EJEB ítéleteiben általános jelleggel – az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontrendszerhez hasonlóan – rögzítette a képfelvételnek az érintett személy hozzájárulása nélkül történő közzététele esetén a jogsértés megítélése során figyelembe veendő szempontokat: a közlés mennyiben járul hozzá a közéleti vitához, mennyire ismert az érintett személy, mi a sajtóközlemény témája, milyen volt az érintett személy korábbi magatartása, továbbá a képfelvétel milyen körülmények között készült (az információ megszerzésének módja és annak valódisága, körülményei), mi a közlemény tartalma, formája és következményei (Von Hannover v. Germany no.59.320/00., [109]-[113], Verlagsgruppe News GmbH. Bobi kontra Ausztria 2012. december 4., 59.631/09, [72]). A vizsgálandó elemek között szerepel annak megállapíthatósága is, hogy a cikk és a bemutatott kép között legyen kapcsolat, ez utóbbihoz kapcsolódjon a cikk tartalma (annak mérlegelésénél, hogy az egyén mennyire nem kívánja nyilvánosságra hozni fizikai megjelenítését a közérdekkel szemben, számos tényezőt kell figyelembe venni) {Österreichischer Rundfunk kontra Ausztria, 2006. december 7., 35.841/02, [68]}. Egyik döntésében az EJEB a véleménynyilvánítás szabadsága és a magánélet tiszteletben tartásához való jog ütközése során azt is kifejtette, hogy a nyilvánosságnak joga van a tájékozódáshoz, amely alapvető jog egy demokratikus társadalomban, és amely különleges körülmények között akár a közszereplők magánéletének szempontjaira is kiterjedhet, különösen ha politikusokról van szó. A sértettnek politikusként jobban kell tolerálnia a sajtót, mint az „átlagpolgárnak”, és a magánéletébe történő beavatkozást minden esetben korlátozotttnak kell tekinteni. Egy politikus házastársának elítélése érintheti az emberek szavazási szándékait, ezért a tudósítás bizonyos mértékben közérdekű ügyet foglalt magában (Karhuvaara and Iltalehti v. Finland (Application no. 53678/00., 2004. november 16-i ítélet [42],[44]-[45]. bek.). Közszereplő nem jogosult magánélete olyan mértékű védelmére, mint egy magánszemély (Von Hannover v. Germany (No.3), no.9772/10, 2013. szeptember 19-i ítélet).

[36] Az Mvtv. 7. § (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van arra, hogy magánéletét fokozott védelem illesse meg, és azt más előtt csak saját akaratából vagy törvényben meghatározott esetben fedje fel, míg a (2) bekezdése alapján a közéleti szereplő magán- és családi életét, valamint otthonát a közéleti szereplőnek nem minősülő személlyel azonos védelem illeti meg.

[37] Az Mvtv. 8. § (2) bekezdése szerint a magánélet tiszteletben tartásához való jog megsértését jelentheti az egyén által különösen a magánélettel kapcsolatban megőrizni kívánt személyes adattal, titokkal, képmással, hangfelvétellel való visszaélés, vagy a becsület és a jó hírnév megsértése.

[38] A magánélet (magánszféra) fogalmát az Alaptörvény, a Ptk. és az Mvtv. sem határozza meg, ezért bíróságoknak esetről esetre, a konkrét ügy összes körülményének gondos mérlegelésével kell megállapítaniuk azt, hogy a magánszféra, ezen belül a családi élet védelme méltányos egyensúlyba került-e a közérdeklődésre számot tartó ügy jelentőségével, hírértékével, avagy az adott hír olyan önálló információs értékkel bír-e, amely a közéleti vitát előmozdítja. Azt is figyelembe kell venni, hogy önmagában a köz kíváncsisága, pletykaéhsége nem alapozza meg egy kérdés közérdeklődésre számot tartó jellegét {3212/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [58]}. A másodfokú bíróság ennek alapján helytállóan vonta a vizsgált szempontok körébe, illetve értékelte, hogy a képfelvétel nem az „otthon négy fala” között, a magánélet fogalmának esszenciáját jelentő intim szférát jelentő helyen készült. A felperesek esküvője és az azt követő lakodalom ugyan nem volt nyilvános esemény, megtartása azonban külső helyszínen történt. A fotózásra tervezetten, a felperesek megbízásából került sor, az ilyen képfelvételek elkészítésének köztudomású célja az esküvő

(lakodalom) jelentős mozzanatainak a megörökítése. A családi és baráti körben megjelent résztvevők nagy számban voltak jelen, ezért a felperesek magánéleti eseménye nem volt mentes a külső, harmadik személyek jelenlététől, nem korlátozták teljeskörűen a nyilvánosságot, azt nem zárták ki.

[39] Az Alkotmánybíróság és az EJEB által meghatározott szempontrendszer vizsgálata alapján a jogsértés megítélésénél azt is figyelembe kellett venni, hogy a közéleti vitáról tudósító közléshez kapcsolódó képfelvétel (a felperesek esküvője és lakodalma) csupán a közlés témáját igazoló esemény színhelye. Az alperes az ott történtek bemutatásával támasztja alá a híradását, amely más módon – csupán leíró jelleggel – hitelesen nem mutatható be. A II. rendű felperes a Párthoz fűződő kapcsolata miatt a cikk témája szempontjából közszereplőnek minősül, a cikk ilyen „minőségében” mutatja be, felhasználva ehhez a képfelvételen rögzített eseményt. Arra helytállóan hivatkozott az I. rendű felperes, hogy általában az ismert közéleti szereplőkhöz fűződő közeli hozzátartozói kapcsolat ténye önmagában a közszereplői minőséget még nem alapozza meg. A közszereplő hozzátartozójára (és annak hozzátartozójára) csak a közüggel kapcsolatos személyes érintettsége alapján terjedhet ki a véleménynyilvánítással szembeni fokozott tűrési kötelezettség. A Kúria megítélése szerint a képfelvétel szempontjából az I. rendű felperes vonatkozásában ez a feltétel megállapítható, a cikkben és a képfelvételen is „eseti” közszereplőként kerül bemutatásra. A cikkben többek között az ő náci karlendítései képezik a bírálat tárgyát, az ő magatartása valósítja meg a vitatott világnézet közvetítését. Az I. rendű felperes tevékenysége közvetlenül kapcsolódik a cikk témájához, amelyet azzal, hogy a II. rendű felperes nem tiltakozik ellene, annak az eszmének az elfogadását és a támogatását fejezi ki, amelyről a cikk elítélőleg nyilatkozik.

[40] A magánélet egyik része az intim szféra, az, amelyből teljesen ki akarjuk zárni a külvilágot. A másik része az, amelyben a más emberi lényekkel, külvilággal kialakított kapcsolat jelenik meg. A másodfokú bíróság ennek a megkülönböztetésnek a helyes értékelésével helytállóan állapította meg, hogy az alperes hogyan és miért ragadja (ragadhatja) ki a magánéleti eseményből ezt a közéleti vitára tartozó, és a II. rendű felperes közszerepléséhez kapcsolódóan a Párt megítélését érintő képfelvételt.

[41] A Kúria egyetért a másodfokú bírósággal abban, hogy nem tekinthető legitim védendő értéknek olyan magatartás magánjogi védelem alá vonása, amely ellentétes az Alaptörvény egyik értelmezési keretét adó Nemzeti hitvallással (különösen a történeti alkotmányunk idegen megszállás miatti felfüggesztésének elvetésével, a nemzetiszocialista bűnök elvülhetetlenségében is megnyilvánuló elvetésével, az önrendelkezés elvesztésének tényével). Ellentétben áll az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 17. cikkében megfogalmazott, joggal való visszaélést tiltó rendelkezésével. A másodfokú bíróság helytállóan értékelte az Alkotmánybíróság évtizedes következetes gyakorlatát, amelynek értelmében a jogszabályok értelmezése semmiféle totalitárius rendszer dicsőítése nem minősítheti elfogadható magatartásnak [4/2013. (II. 21.) AB határozat, 16/2013. (VI. 20.) AB határozat]. Ilyen cselekmények tanúsításához ugyanis sem a nemzetközi jog (ennek részeként a Párizsban 1947. évi február hó 10. napján kelt békeszerződés becikkelyezése tárgyában elfogadott 1947. évi XVIII. törvény 2. cikk 2. pontja) sem az Alaptörvény nem biztosít védelmet.

[42] Az Alkotmánybíróság és az EJEB hivatkozott döntéseiben vizsgált mérlegelési szempontokra is figyelemmel, a Kúria úgy ítélte meg, hogy a cikkben a képfelvétel felperesek hozzájárulása nélkül történt bemutatása nem jár a magánélet védelméhez fűződő joguk aránytalan sérelmével a szólás- és sajtószabadság, mint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlásával szemben.

[43] Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgált jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[44] 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:44.§ (1)–(3) bekezdés, Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) és c) pontja, Ptk. 2:52. § (1)–(3) bekezdés

2018. évi LIII. törvény (Mvtv.) 1. §, 7. §, 8. § (2) bekezdés

Alaptörvény VI. cikk (1)–(3) bekezdés, IX. cikk (1)–(2) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[45] A bíróságoknak a magánélethez való jog más, azonos szinten védett jogokkal – elsősorban a szólásszabadsággal és a véleménynyilvánítás szabadságával – való konfliktusának megítélésénél két azonos szinten védett jog gyakorlását kell összemérnie a korlátozás szükségességének és arányosságának szem előtt tartásával.

[46] Az ismert közéleti szereplőkhöz fűződő közeli hozzátartozói kapcsolat ténye önmagában a közszereplői minőséget nem alapozza meg. A közszereplő hozzátartozójára csak a közüggyel kapcsolatos személyes érintettsége alapján terjedhet ki a véleménynyilvánítással szembeni fokozott tűrési kötelezettség.

Záró rész

[47] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felpereseket az alperes által felszámított felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése és a 4/A. §-a alapján állapított meg.

[48] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés *f)* pontja alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 101. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a pervesztes felperesek kötelesek megfizetni.

[49] A Kúria a felperesek felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

tisztviselő